

BÁO CÁO CỦA NHÓM GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO

Chuẩn bị bởi

Nhóm Công tác Giáo dục & Đào tạo

Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam

Chất lượng giáo dục ở tất cả các cấp vẫn là yếu tố quan trọng cho sự tăng trưởng trong tương lai của nền kinh tế Việt Nam. Nhóm Công tác Giáo dục và Đào tạo tiếp tục hỗ trợ các cơ quan chính phủ liên quan trong việc nâng cao tiêu chuẩn giáo dục và sự tiến bộ đang được thực hiện trên một số mảng quan trọng. Điển hình là những sửa đổi bổ sung luật, đặc biệt là những thay đổi quan trọng trong quy định về Giáo dục và Đào tạo nghề, trong đó Bộ Lao động – Thương binh, & Xã hội (“Bộ LĐTBXH”) đang hoàn thiện dự thảo Nghị định thay thế Nghị định 48 và Bộ Giáo dục & Đào tạo (“Bộ GDĐT”) soạn thảo Nghị định mới thay thế Nghị định 73/2012.

Thứ nhất, kiến nghị tập trung chủ yếu vào hai lĩnh vực chính là Nghị định thay thế Nghị định 73 và thứ hai, các vấn đề liên quan đến Đào tạo Kỹ thuật và Dạy nghề.

Nghị định 73 đưa ra khuôn khổ cho tương lai đầu tư nước ngoài vào giáo dục ở Việt Nam. Chất lượng giáo dục tại Việt Nam còn nhiều vấn đề tồn tại và điều này có thể được cải thiện một phần bằng cách thu hút các tổ chức nước ngoài có uy tín trong giáo dục có chất lượng. Một số vấn đề và khuyến nghị đã được đưa ra nhằm giúp nghị định thay thế Nghị định 73 hiệu quả hơn.

Có các Cơ sở Dạy nghề hiệu quả giúp gây dựng nền tảng cho sự tăng trưởng kinh tế bằng cách cung cấp các kiến thức, kỹ năng cần thiết cùng thái độ làm việc tích cực cho các sinh viên tốt nghiệp nhằm tạo ra những đóng góp tích cực tại nơi làm việc. Dự thảo Nghị định sửa đổi Nghị định 48 là một bước tiến quan trọng trong việc cải thiện Dạy nghề ở Việt Nam. Bên cạnh đó, hợp tác với nước ngoài cũng sẽ giúp cải thiện chất lượng Dạy nghề, đảm bảo mục tiêu chung dưới sự cho phép của Bộ LĐTBXH, điều này thực sự sẽ đem lại lợi ích chung.

Về cơ bản, nền kinh tế Việt Nam cần có lực lượng lao động có trình độ cao để thúc đẩy tăng trưởng. Nhóm Công tác Giáo dục và Đào tạo thông qua Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam cam kết tiếp tục đóng góp cho sự phát triển của nền kinh tế Việt Nam.

1. Giới thiệu

Nền kinh tế Việt Nam có nhiều cơ hội lớn để phát triển, và để đạt được điều này, giáo dục ở tất cả các cấp phải đạt tiêu chuẩn cao nhất. Nền giáo dục đã đạt được những thành tựu to lớn và điều quan trọng hiện giờ là phải duy trì và thậm chí thúc đẩy động lực này để tăng cường sự phát triển của nền kinh tế Việt Nam. Lực lượng lao động Việt Nam có một tiềm năng tuyệt vời và điều này cần được nuôi dưỡng và phát triển.

Chủ đề của diễn đàn này là “DOANH NGHIỆP ĐẦU TƯ NƯỚC NGOÀI VÀ TRONG NƯỚC TRONG BỐI CẢNH TOÀN CẦU MỚI – CÙNG TIẾN LÊN PHÍA TRƯỚC”. Để giúp các doanh nghiệp trong và ngoài nước đầu tư thành công, Việt Nam cần một lực lượng lao động có trình độ và có kỹ năng tốt. Sinh viên tốt nghiệp từ các cơ sở đào tạo của Việt Nam cần có kiến thức, kỹ năng và thái độ chuyên nghiệp cần thiết để đảm bảo rằng họ đã sẵn sàng đóng góp hiệu quả khi họ bước vào lực lượng lao động. Việc cung cấp các sinh viên tốt nghiệp “sẵn sàng làm việc” là điều cần thiết cho sự phát triển liên tục của nền kinh tế Việt Nam.

Năng suất lao động của Việt Nam cần tăng lên đáng kể. Việc giáo dục và đào tạo cần thay đổi để trang bị cho sinh viên tốt nghiệp khả năng “sẵn sàng làm việc”, điều này sẽ rút ngắn lại “khoảng cách về kỹ năng” và cung cấp nhân lực cần thiết mà hiện nay đang “thiếu kỹ năng”. Trong tương

lai gần, chuyên gia nước ngoài có thể giúp đỡ trong vấn đề này. Do đó "tăng cường hợp tác giữa các doanh nghiệp trong nước và nước ngoài để phát triển hài hòa nền kinh tế Việt Nam" là một chủ đề mà Nhóm Công tác Giáo dục và Đào tạo đang hết sức hỗ trợ thực hiện.

Như đã đề cập trong các báo cáo trước đây, ở cấp cao nhất, cần có sự tham gia của tất cả các bên liên quan dưới sự lãnh đạo của Chính phủ Việt Nam, đặc biệt là Bộ Giáo Dục và Đào tạo và Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội. Trọng tâm chiến lược cần đảm bảo tất cả các bên tham gia đều hiểu mục tiêu cần đạt được và phải có sự liên kết của các bên liên quan. Việc sử dụng có hiệu quả và phối hợp Hỗ trợ Phát triển Chính thức (ODA) là rất quan trọng để các sáng kiến khác nhau không chồng lấn và việc đầu tư từ các chương trình này đều hiệu quả.

Để đạt được các tiêu chuẩn quốc tế về giáo dục ở Việt Nam, cần phải nâng cao tiêu chuẩn giáo dục của các cơ sở đào tạo của Việt Nam, ngoài ra còn cần có thêm vốn đầu tư nước ngoài, ý tưởng và chuyên môn của các Chuyên gia, sự linh hoạt và khả năng thích ứng, đặc biệt là trong lĩnh vực đào tạo nghề.

Việc thực hiện có hiệu quả Khung Chứng nhận Quốc gia sẽ đem lại lợi ích cho tất cả các cấp học, và đặc biệt là dạy nghề.

Cuối cùng việc học trực tuyến có thể giúp sinh viên Việt Nam phát triển. Để có hiệu quả, môi trường pháp luật Việt Nam cần phải công nhận loại hình đào tạo này và cho phép sinh viên được lấy chứng chỉ/văn bằng cho các khóa học trực tuyến do các đơn vị nước ngoài tham gia giảng dạy một phần tại Việt Nam.

Báo cáo này sẽ tập trung vào các lĩnh vực sau:

- Nghị định 73,
- Giáo dục và Đào tạo kỹ thuật và dạy nghề.

2. Dự thảo Nghị định thay thế Nghị định 73

Dự thảo sẽ thay thế Nghị định 73 được ban hành vào năm 2012, dự thảo nghị định hứa hẹn sự thay đổi thủ tục và điều kiện đầu tư để tăng tính cạnh tranh và giúp các nhà đầu tư nước ngoài tham gia vào lĩnh vực giáo dục Việt Nam nhiều hơn. Đã có nhiều cuộc trao đổi và đối thoại giữa các quan chức của Bộ GD & ĐT và các thành viên của Nhóm Công tác Giáo dục & Đào tạo để xây dựng Nghị định mới thay thế Nghị định 73. Qua đây, chúng tôi xin cảm ơn Bộ GD & ĐT đã dành cho chúng tôi cơ hội được hợp tác, trao đổi và trình bày quan điểm với Bộ về vấn đề này. Một số sửa đổi tích cực đang được xem xét bao gồm các điểm dưới đây.

- Giảm số lượng giấy phép cần thiết, đối với các trung tâm đào tạo ngắn hạn, từ 3 xuống chỉ còn 2 giấy phép.
- Đơn giản hóa hồ sơ xin cấp giấy phép.
- Cho phép thuê cơ sở vật chất bằng hợp đồng thuê dài hạn thay vì điều kiện cơ sở đào tạo có vốn đầu tư nước ngoài phải xây dựng khuôn viên riêng của mình.
- Loại bỏ các điều kiện liên quan tới tuyển sinh đầu vào dành cho đối tượng học sinh Việt Nam (cấp tiểu học và trung học cơ sở) tại các trường Quốc tế.
- Loại bỏ quy định giáo viên dạy tiếng Anh tại các trường đại học phải có bằng thạc sĩ.
- Quy định điều kiện về vốn đầu tư để thành lập Chi nhánh đào tạo của một trường đại học có quy mô tương đương các trường đại học cấp địa phương.

Ban hành để thực hiện Nghị định mới thực sự là mốc quan trọng đối với nền giáo dục ở Việt Nam và thể hiện mong muốn của Chính phủ trong việc nâng cao chất lượng giáo dục. Chúng tôi mong mọi nghị định sẽ được ban hành sớm và nhân cơ hội này gửi lời cảm ơn sâu sắc và đánh giá cao tới Bộ Giáo dục và Đào tạo nói chung và Bộ trưởng nói riêng cho sự cởi mở, lắng nghe những ý kiến đóng góp của Nhóm Công tác Giáo dục và Đào tạo nhằm mục tiêu xây dựng một nghị định về đầu tư nước ngoài trong giáo dục sát với thực tế, tạo điều kiện cho các nhà đầu tư nước ngoài đầu tư vào giáo dục chất lượng cao nhưng vẫn nằm trong khuôn khổ quản lý nhà nước.

3. Đào tạo kỹ thuật và dạy nghề (TVET)

Đào tạo kỹ năng nghề và thúc đẩy việc làm là trọng tâm của các mục tiêu phát triển của Chính phủ Việt Nam. Chính phủ cũng mong muốn đào tạo nghề theo nhu cầu của ngành. Vì vậy, Chính phủ đang thúc đẩy việc mở rộng đào tạo nghề, nâng cao chất lượng và tập trung vào đào tạo theo nhu cầu. Dự thảo Nghị định sửa đổi Nghị định 48 là một bước tiên quan trọng trong việc nâng cao chất lượng Dạy nghề ở Việt Nam.

Nhiều dự án đã được thực hiện với các cơ quan. Tổ chức ở nước ngoài, bao gồm GDVT từ Việt Nam, VGDC và GIZ từ Đức, HEEAP của Hoa Kỳ, VSEP từ Canada và JICA từ Nhật Bản. Các cơ quan này đã và đang làm việc trên một số lĩnh vực nhằm đáp ứng nhu cầu của ngành công nghiệp, phát triển năng lực lãnh đạo trong hệ thống Dạy nghề, cải tiến chương trình giảng dạy để phù hợp thực tế hơn. Sự cộng tác của những cơ quan tổ chức này sẽ mang lại những ảnh hưởng tích cực và hiệu quả.

Chính phủ Việt Nam cũng cho thấy sự cần thiết phải gia tăng sự tham gia của khu vực tư nhân vào Dạy nghề. Điều này sẽ giúp tăng thêm nguồn lực cho việc triển khai Dạy nghề và nâng cao chất lượng của các chương trình đào tạo nghề. Tuy nhiên, vì một lý do nào đó tiến độ đã chậm lại, cho thấy các chiến lược hiện tại để thúc đẩy sáng kiến và việc thực hiện không đủ hiệu quả để thu hút sự tham gia của doanh nghiệp tư nhân.

Theo nhận định của GIZ và GDVT, chiến lược để tham gia vào ngành công nghiệp này là thông qua việc bắt đầu các biện pháp hợp tác tích cực của các cơ sở Dạy nghề. Sau đây là một số hoạt động được xác định:

- Mời các đại diện ngành tham gia hội đồng của một cơ sở Dạy nghề trong vai trò tư vấn.
- Làm việc với đại diện ngành để phát triển các chương trình giảng dạy và các khóa đào tạo.
- Tích cực hỗ trợ đào tạo nghề nâng cao cho giáo viên.
- Cung cấp cơ hội thực tập cho sinh viên với các công ty.
- Thu hút sinh viên tham gia sản xuất các sản phẩm cho các công ty trong thời gian học tập tại trường Cao đẳng.
- Tài trợ giáo dục thực tiễn.
- Tài trợ các cơ sở / trang thiết bị kỹ thuật cho một trường cao đẳng.
- Làm việc với đại diện ngành để xây dựng đề bài và tổ chức các kỳ sát hạch kỹ năng/kiến thức.

Mặc dù có rất nhiều sáng kiến lớn giúp cải thiện Dạy nghề ở Việt Nam nhưng chúng tôi vẫn cho rằng những vấn đề sau đây cần được giải quyết:

- Đáp ứng nhu cầu của ngành,
- Thu hút sinh viên vào các cơ sở Dạy nghề,

- Xây dựng năng lực của các cơ sở Dạy nghề, và
- Triển khai có hiệu quả Khung Chứng chỉ Quốc gia.

Điều quan trọng là chúng tôi tiếp tục làm việc trên các lĩnh vực này và tìm giải pháp để giúp nâng cao chất lượng hệ thống Dạy nghề. Chúng tôi mong muốn tiếp tục tiến bộ và muốn nhân cơ hội này cảm ơn sự hợp tác của Bộ LĐTBXH.

4. Kết luận

Việt Nam cần một lực lượng lao động có trình độ cao với kiến thức, kỹ năng tốt để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Chất lượng giáo dục cao ở tất cả các cấp là cần thiết để cung cấp lực lượng lao động có tay nghề cho thị trường. Điều này đòi hỏi sự lãnh đạo mạnh mẽ của Chính phủ Việt Nam và đặc biệt là Bộ GD & ĐT và Bộ LĐTBXH cùng với các cơ quan liên quan kết hợp để tìm ra giải pháp hiệu quả nhất.

Nhóm Công tác Giáo dục và Đào tạo của Diễn đàn Doanh nghiệp Việt nam sẽ tiếp tục đồng hành, hợp tác cùng với các Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội để cùng nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo tại Việt Nam. Chúng tôi mong mỗi nhìn thấy những Nghị định mới ra đời như là những bước tiến mới trong công cuộc đổi mới nền giáo dục.

Một lần nữa, Nhóm Giáo dục xin được gửi lời cảm ơn tới Diễn đàn đã cho phép chúng tôi được đóng góp ý kiến tại diễn đàn quan trọng này.